

[Arne Bjerregaard.]

tiativ, for disse bliver jo kun forpagtere eller tjenestefolk under en gold kapitalers spekulationsinteresser.

For at foregribe begivenhederne er jeg nødt til at sige, at jeg er opvokset ved landbruget, jeg bor blandt bønder, jeg holder af det frie folk trods deres klagesange. Her er trods alt endnu lidt højt til loftet, og deres nøje kontakt til og afhængighed af naturen hindrer dem i at erhverve sig den for det danske samfund almindelige blaserthed. Når jeg fremhæver dette, er det, for at man ikke bagefter skal sige, at jeg ønsker, den frie bonde skal fjernes fra det danske samfund. Jeg ønsker netop, at den frie bonde stadig væk skal være en islæt i det danske samfund, og derfor har denne lov, som man nu ønsker fjernet, interesseret mig særdeles meget, ligesom by- og landzonenloven selvfølgelig også har gjort.

Jeg har vendt og drejet disse love, jeg har prøvet at se dem i historisk lys — det mener jeg man altid må gøre. Jeg indrømmer, at ud fra en historisk betragtning såvel som en filosofisk — og hvem kan modsætte sig, at man også beskæftiger sig med filosofi? — kommer jeg til det resultat, at den fuldkomne frihed i landbruget og på alle andre områder ikke eksisterer hverken materielt, legemligt eller åndeligt, for i den fuldkomne frihed er magten ikke et begreb, men en realitet, og denne magt er absolut hensynsløs.

Et problem som dette om bopælspligt for landmænd må nødvendigvis ses som samfundsmagtens relationer til individets frihed, hvor vi mennesker nødvendigvis må erkende, at samfundets magt på visse områder er en nødvendighed for at bevare individets frihed. Gør den ikke det, ja, så skaber den stærke sig en øget frihed på den svages bekostning, og som politikere må vi mere end andre være med til at erkende, at hvis vi ikke erkender dette, skaber vi enten et diktatur eller en tilbedelse af staten som den højeste norm.

Politikere her fra salen fra forrige samling har selv leveret beviset på mine postulater: at friheden og magten, som følger af friheden, er hensynsløs, idet det forekommer mig, at visse politikere inden lovens ikrafttræden købte sig et landbrug som retrætepost; husker jeg forkert, bedes man endelig

bringe min hukommelse i overensstemmelse med sandheden.

Jeg mener, disse betragtninger er en nødvendighed, fordi mangfoldige love er et spørgsmål om samfundsmagten kontra individets frihed, netop som denne lovgivning er.

Jeg kunne da ønske at få oplyst af hr. Poulsgaard, som har ønsket indskrænkninger bl. a. af fjernsynets beføjelser i henseende til fjernsynets almindelige voldtægt mod individets frihed — og heri er jeg ganske enig med hr. Poulsgaard — om hr. Poulsgaard så ikke kan se, at vi netop her står over for den samme problematik på det landbrugsmæssige område med hensyn til bopælspligten. Man kan sige, det er et materielt område, men det fører til syvende og sidst ind på et menneskeligt område. Begrænser vi ikke netop den uhammede frihed også på det materielle område, sætter vi netop den frihed over styr, som hr. Poulsgaard postulerer at ville værne.

Jeg siger ikke, at den nugældende lov er fuldkommen, slet ikke, men den er vel heller ikke lavet af fuldkomne mennesker — så vil jeg da gerne se dem. Et ord som bopælspligt er mig selvfølgelig inderligt imod, men kan vi finde noget andet? Jeg indrømmer også, at loven vil hæve grundværdierne omkring byerne op til det niveau, som gør dem usalgbare efter en vurdering, fordi de når op over det niveau, fordi flere ønsker at købe. Jeg indrømmer, at ægtefællen kan erhverve sig ejendomme, selv om den anden ægtefælle har andet erhverv, og i det hele taget føler jeg, at loven er så indviklet, at den ikke opfylder de krav, som jeg kunne ønske at stille til loven.

Men noget må sættes i stedet, hvis i alt fald jeg og vi fra kristeligt folkeparti skal medvirke til ændring af den lov, som gælder i øjeblikket.

Hvad ønsker hr. Poulsgaard i grunden at sætte i stedet for at bevare den frie bonde og den danske bonde i vort samfund? For fortæl ikke mig, at nogen er så naiv at tro, at karlen, der måske møjsommeligt har sammenskrabet sig 100.000 kr., har nogen som helst mulighed for at stå på lige fod med de store kapitalinteresser, som man finder mangfoldige andre steder. Er det de unge, hr. Poulsgaard tænker på? Er det de unge,